

SOLI DEO GLORIA

Alapítva:

A.D. 2004

BÉKESSÉG NÉKTEK

A Nagykovácsi Református Missziói Egyházközség Hírlevele
Egyházi reformáció 1517. október 31.

A középkori protestáns egyházi reformáció célja az egyház életének Isten ígéje szerinti visszaalakítása volt. Nem javítani akartak, mert az már nem volt lehetséges, és nem is lett volna értelme, hanem egészen addig visszaalakítani az egyház szerkezetét, hitvallását, bizonyágtételét, amíg az amennyire emberileg lehetséges, hűségesen tükrözi Isten eredeti tervét, akaratát. Lutherről és Kálvinnról már sokat és sokszor hallottunk, olvastunk, de a reformáció magyar alakjairól viszonylag keveset tudunk. Az egyedül Krisztus, egyedül a kegyelem, egyedül hit, egyedül a Szentírás és egyedül Istené a dicsőség ötös jelmondata, hitvallása áthatotta a magyarországi reformációt is. Magyarország történetének legszomorúbb eseménye, a mohácsi vész (1526) volt. Az emberek a 3 részre szakadt országban kilátástalan, elkeseredett helyzetben keresték a megoldást. Mivel az akkori egyházban nem lelték meg azt, maguktól nagyon sokan Istenhez fordultak. Már csak azért is, mert a paplakok üresen álltak, hiszen a legtöbb katolikus lelkész is az országot védte a török támadásakor. A mohácsi csatában nemcsak a legtöbb egyházi főúr, de az alsópapság is rettenetes veszteséget szenvedett. A templomok üresen álltak, nem volt aki szolgáljon. A reformáció tanait azok a külföldön tanuló magyar diákok hozták be az országba, akiket Isten már meggyőzött arról, az egyetlen helyes út, visszatérni Isten ígéjének igazságához. A reformáció Krisztusközpontúvá és ember közelivé tette az Istennel való lelki találkozást. Ez nagy tömegek számára adott reményt a háború, rablás, fosztogatás és a lakosság törökök általi elhurcolása közepette.

Déva Biró Mátyás (1500?-1545) ferences rendi szerzetes volt, tanult Wittenbergben és személyesen is találkozott Luther Mártonnal. Amikor hazatért hit-

Vízoly

tel és meggyőzően hirdette a reformáció tanítását. Budán, Kassán, Miskolcon és Debrecenben volt lelkész, majd svájci útja után a reformáció kálvini ága került közelebb hozzá. Sztárai Mihály az u.n. énekes reformátor volt. Dél-Dunántúlon, Baranyában, Szlavóniában vigasztalta a magyarságot. Esténként hegedülve és énekelve hívogatta a nádasokban, erdőkben a törökök elől elrejtőzött népet. Szolgálata nyomán mintegy 120 gyülekezet alakult. Ő írta a 197, 254, 255, 260 és 384-es számú dicséreteket, ezeket a ma használatos énekeskönyvünkben is megtaláljuk. Huszár Gál (1512-1575) nyomdászprédikátor volt. Igehirdetése mellett nyomdáját is reformáció terjesztésének a szolgálatába állította. Igehirdetéseket nyomtatott, kiadta reformátor társai írásait is és énekeskönyveket is nyomtatott. Debrecen lett a központja munkásságának. A római egyház részéről sok üldözést kellett elszenvednie. Nyomdája ma is működik (ez a legrégebbi magyarországi nyomda) Alföldi Nyomda néven, amelynek udvarán az ő szobra áll. A magyar reformáció legnagyobb alakja Károli Gáspár (1529?-1591) volt, aki bibliafordító reformátorként vált ismertté. Isten vezetését, indítását megértve, magyar nyelvre fordította le a teljes Szentírást. Külföldi tanulmányait arra is használta, hogy felkészüljön a nagy munkára, amit 1586 és 1590 között el is végzett. 1590-ben, Vizsolyban adták ki az első magyar nyelvű teljes Bibliát. 54 fennmaradt példányról tudunk, az országban 24 van. Vizsolyban most is található egy 1590-ből való példány. Meg kell még említeni I. Rákóczi György erdélyi fejedelmet is, aki hadi győzelmei után a zsákmányolt ágyúkból harangokat öntetett és azokat a debreceni és sárospataki református templomoknak ajándékozta. Ezeken a harangokon a fejedelem számára meghatározó bibliai igevers szerepel: „*Nem azé aki akarja, sem nem azé, aki fut, hanem a könyörülő Istené*” Róm.9,16. Olyan időben uralkodott Erdélyben, amikor a török és a Habsburg támadások is mindennaposak voltak. Noha hatalmas birtokai voltak, egyszerű életet élt és akinek csak tudott segített. Építtetett iskolákat, templomokat, jó pár lelkész javadalmát ő biztosította és több gyülekezet nemesfém úrvacsorai kelyhei is tőle vannak. Megjelentette Kálvin János Institutióját. Magyarul és román nyelven is nyomtatott könyveket az Erdélyben élő románok részére. Felesége Lórántffy Zsuzsanna mindenben hűséges társa és segítőtársa volt a fejedelemnek. Egyetértésben, nagy szeretetben és takarékosan éltek. Rákóczi György 32-szer olvasta végig a Bibliát, de naponta mindketten!!! olvasták a Szentírást. Férje halála után különösen a sárospataki kollégium fenntartásáért tett rendkívül sokat. Meghatározó volt számukra a reformáció 5. jelmondata: „*Mindenért egyedül Istené a dicsőség!*” Soli Deo Glória. Isten adjon nekünk is újra és újra visszatérést a Szentírás igazságához, Isten szavának megtartó erejéhez!

Júliusban az elmúlt évektől eltérően, Szigetmonostoron volt a nyári csendes hét. A katolikus plébánia vendégházában laktunk, ami minden igényünknek megfelelt. Nagy kertjében minden nap tollasoztunk, röpzünk és esténként a táborúz körül beszélgettünk. Itt nem tettek mindent az orrunk elé, sőt még szobánként naposok is voltunk, de szerintem egy kis mosogatás és asztalterítés senkinek sem ártott. Idén szerencsére kicsit tovább alhattunk reggel, mint az előző táborokban, a reggeli után egyéni csendesség, Igeolvasás volt. A délelőtti közös alkalom után, -amin Dániel történetét vettük - kis csoportokban beszélgettünk a napi igeszakaszról, és sok érdekes téma előkerült. Ezt követően szabadidő volt, amíg megjött az ebéd egy közeli étteremből, amiből néha még második adagra is jutott, így sosem maradtunk éhesek. Délutánonként mindig volt valami program: fürdés a Dunában, a Visegrádi vár lábánál, kirándulás Vácra, focizás a közeli pályán. Az egyik napot Esztergomban töltöttük, megnéztük a vármúzeumot, pizzáztunk, fagyiztunk stb. Este áhítat után kártyáztunk, társasoztunk, pingpongoztunk. Takarodó után még sokáig beszélgettünk a szobánkban a fiúkkal és Vincével, elalvás előtt közösen imádkoztunk, ami különösen jó volt, mert ezt eddig nem nagyon csináltuk. Jó volt olyan társaságban eltölteni ezt a hetet, ahol lehetett nyíltan beszélgetni, könnyű volt Istenre figyelni. Idén gyerekek nélkül kicsit kevesebben tudtunk csak menni, (29-en voltunk) de így meg tudtunk ismerkedni olyanokkal is, akiket eddig nem annyira ismertünk. Idén nem vették el tőlünk a telefonunkat, de jó volt látni, hogy ezzel a bizalommal senki sem élt vissza. Számomra és a barátaim szerint is ez volt az egyik legjobb tábor, amiben az elmúlt években voltunk. Már most alig várom a jövő nyári hetet.

Baranyay Vince

Áldott csendes hetet tölthettünk el együtt idén nyáron a gyülekezet ifjúságával. A helyszín Szigetmonostor volt, és az épület is már sokat adott a hét bensőséges hangulatához. Hatágyas szobákban laktunk, és minden helyiség közel volt egymáshoz, könnyen alakultak ki beszélgetések így, és emiatt hamar összerázódott a csapat. A reggelit és a vacsorát magunknak állítottuk össze és a mosogatást is mindig a fiatalok végezték, ami meglepően jó programnak minősült. A reggeli bibliaolvasás után közös alkalmon Dániel könyvét tanulmányoztuk, utána pedig kisebb csoportokban beszélgettünk tovább a fontos témákról. Szó volt arról, hogy Dániel eltökélt volt Isten mellett - mi mit határozunk el a szívünkben? Hogy semmi más nem éri meg, mint Isten akaratát teljesíteni. Biztatás, hogy tüzes helyzetekben az örök társ, Jézus velünk van. Ha nem is ment meg a tűztől, de megment a tűzben, és vele mindig erőfölényben vagyunk, vele érdemes csak élni. Minden nap volt esti áhítat is, amik személyesen az alkalomtartó életéről szóltak – így jó alapot adott a további beszélgetésekhez, és közelebb kerülhettünk egymáshoz is. Délutáni szabadidőnkét fürdéssel, városnézéssel, fagyizással töltöttük, illetve egyik délután Dr. Tolnay Lajos szülész-nőgyógyász és felesége Márti jött el, ők párkapcsolati kérdésekről tartottak előadást a Biblia tükrében - utána külön a lányokkal beszélgettek több órát. A visszajelzések alapján (és mi is így tapasztaltuk) "ez volt az eddigi legjobb csendes hét". Valóban nagyon áldott hét volt, sokakban dolgozott Isten, Ővé a dicsőség ezért! Kneipp Vince

Idén nyáron Szigetmonostorra mentünk harminc fiatallal a gyülekezetből, az előző évekkel ellentétben most csak a konfirmáció utáni korosztállyal, mert velük is teljesen megtelt a táborhelyünk. Dániel könyve kapcsán a Krisztus mellett elköteleződött életről, annak szabadságáról és biztonságáról beszélgettünk délelőttönként, és hogy mennyire komoly eltökéltségre van ehhez szükség. Ehhez is kapcsolódtak az esti áhítatok, például egyik este arról volt szó, hogy mindez a párválasztásban hogyan mutatkozik meg. Csütörtök délután pedig Dr. Tolnay Lajos szülész-nőgyógyász és felesége, Márti volt a vendégünk, akik megismerkedésükről és megtérésükről tettek bizonyosságot. Az alkalom második felében a fiúk focizni mentek, így a lányok szabadon tehettek fel intimtással és gyermekvállalással kapcsolatos kérdéseket, amelyekre egyaránt kaphattunk biblikus és orvosi választ is. Esztergomi és váci kirándulások, a Dunában fürdés, három hangszeren történő énekkíséret, valamint sok játék és jó beszélgetések tették emlékezetessé a hetet, s végül, de nem utolsósorban az idén első alkalommal végzett közös konyhai munka. Keresztfalviné Behrmann Mariann

A NAGYBÁNYAI REFORMÁTUS TESTVÉREK LÁTOGATÁSA

Gyülekezetünk meghívásának örömmel eleget téve az észak-erdélyi Máramaros megye (Partium) székhelyéről, Nagybányáról, az ottani nagy lélekszámú református gyülekezetből egy csoport tett 3 napos látogatást Nagykovácsiban szept. 21-22-23-án. Vezetőjük a gyülekezet lelkipásztora, Bak László volt, aki a vasárnapi úrvacsorás istentiszteletet tartotta templomunkban.

A 16 fős csoportot gyülekezetünk tagjainál szállásoltuk el, így a három nap során alaposabban is megismerhettük őket. Mi egy idősebb házaspárt láttunk vendégül. Cseh Gyula, a presbitérium tagja, nyíltszívű, jó kedélyű, harsány férfiú volt, afféle góbé-székely formátumú ember. Felesége már visszafogottabb volt, de Ilával hamarosan jól összebarátkozott. Szombat reggel a kis csapat fölkerelkedve fővárosunkban tett tartalmas, emlékezetes sétát, köszönhetően Gergely István presbiterünknek, aki az ingyenes parlamenti belépő mellett még egy csodás dunai hajókirándulást is szervezett vendégeinknek. Elmondásuk szerint a legnagyobb élmény azonban a Parlament, a Szent Korona megtekintése volt. Számukra ez igen megrendítő és lélekbemarkoló eseményt jelentett, hiszen az elszakíttóságban ennek az évezredes, a nemzetet eggyé ötvöző jelképnek valóságos, testközeli látványa kézzelfoghatóan és maradandóan erősíti meg őket magyarságuk megtartásában. Este a Stübl étteremben láttuk vendégül a nagybányaiakat. A gyülekezeti tagokkal és a szállásadókkal jókat beszélgetve, humoros vagy éppen komolyabb témákat érintve ismerhettük meg a nagybányai magyarság és az ottani reformátusság életét, mindennapjait. Vasárnap Bak László lelkész igehirdetésében Zákeus történetével foglalkozott. Az istentisztelet elején kórusunk két énekkel kedveskedett a vendégeknek. Templomunk tele volt, még a karzaton is ültek jó néhányan. Az úrvacsorai szolgálatot a két lelkész látta el, igen sokan járultak az Úrasztalához. A végén meglepetésként a magával hozott tárogatón megható, szépséges dallamokat játszott a nagykovácsiaknak. Mielőtt nekivágtak a hosszú útnak, erdélyi testvéreink a vendéglátóiknál még megebédeltek, majd 2 óra tájban elbúcsúztak tőlünk azzal, hogy a nagykovácsi gyülekezetet szeretettel várják Nagybányán.

Bográcsolás

2018.10.20-án, szombaton tartott ifi napot a „16.00”-ás Székely Dani, Nóri és Kneipp Vince vezette ifi. 9.30 körül kezdtünk gyülekezni és rövid pakolás után hozzá is láttunk a templom kertjében a gulyás elkészítéséhez. Hagymavágás, répa és krumpli pucolás, tűzrakás-mindenkinek, még Matyinak, Annácskának és Danikának is jutott feladat. Ahogy javult az idő, úgy nőtt a létszám is, és mire kész lett az ebéd, már nagyjából 15-en voltunk. Ebéd után almát szedtünk, majd áhítat következett. Kis játék után máris 17.00-t mutatott az óra. Kovács Réka és Bendegúz

Kirándulás

Két ifiből indultunk el október 22-én, hétfőn délután 5-kor, egy esti kirándulásra Fazakas Péter vezetésével. 7,5 km-es „körsétát” tettünk meg az őszi erdőben. Még mindig látható volt a nagy jégkár okozta fakidőlések sora és megdöbbentő a nagy szárazságban sínylődő erdő. Jó beszélgetések közepette hamar telt az idő. Még a velünk kiránduló kutyánk is élvezte a túrát. Este ½ 8-ra értünk fel a Nagyszénás tetejére. A ködös, szmogos levegő ellenére is csodaszép volt a környező kivilágított települések sora, Nagykovácsival együtt. Jó volt kicsit megmozgatni az izmainkat és közben beszélgetni. Nem is volt olyan sötét, mert a Hold fénye megvilágította az ösvényt. A templom előtt együtt imádkozva fejeztük be a rövid túrát. Vasárnapi ifi

Dán kórus látogatása 2018. szeptember 6-án Nagykovácsiban

Egyik csütörtök délután, még augusztusban jött be egy vidám asszony a templomba és azt kérdezte, hogy énekelhetne-e egy dán kórus itt a templomban? Megegyeztünk abban, hogy szeptemberben, ha újra jön, akkor jön vele a 8 tagú dán női kórus is. Így is történt. Nysted városából jöttek, valójában egy szigeten laknak és piciny 20 fős protestáns gyülekezetük van, ahol a dániába férjhez ment Friis-Grigoncza/Panna Ildikó a kántor. A kórustagok közül néhányan egyházzenei diplomát is szereztek, zenét és éneket tanítanak. 15 éve énekelnek együtt középkori és mai modern egyházi darabokat. Ildikó orgonista karvezető szakon végzett Dániában, jelenleg 3 kórust vezet és a Dán Népegyház főállású orgonistája. Együtt figyeltünk az igehirdetésre, amit Ildikó fordított dánra. Több dán ill. angolszász eredetű éneket énekeltek, a 42. zsoltárt pedig dánul és magyarul énekeltük együtt. Nagy öröm volt a számukra, hogy találkozhattak a gyülekezet tagjaival és a mi kórusunk is énekelt azon az estén. Az alkalom után szeretetvendégség keretében beszélgettünk velük egyházzáról, hitről. Még a dán sajtókkal vetekedő finom magyar sajtókból is kaptak kóstolót. Áldott, jó alkalom volt az a csütörtöki este.

Varga Róbert lelkész

Az öt elismerésnyelv

Mindannyiunknak van egy elsődleges és egy másodlagos elismerésnyelvünk. Bár mind az öt formán keresztül szívesen fogadjuk a megbecsülés kifejeződését, igazán ösztönzőnek akkor érezzük, ha az elsődleges nyelvünkön szól hozzánk. Ha a megerősítőnek szánt üzenetek rendre nem ezen a csatornán keresztül érkeznek, akkor sajnos célt tévesztenek, és nem lesz hatásuk ránk.

Elismerő szó

Akik ezt a nyelvet beszélik, szeretik, ha írásban vagy szóban megdicsérik őket az elért eredményeikért – persze nemcsak úgy általánosságban, hanem egészen konkrét módon. Vannak, akiknek még ennél is többet jelent, ha nem a teljesítményüket értékelik, hanem valamelyik pozitív jellemvonásukat ismerik el. Akadnak olyanok, akik szeretik, ha nyilvánosan megdicsérik őket, ám olyanok is, akik emiatt kínosan érzik magukat, és jobb szeretik, ha ez négy szemközt történik.

Elismerő érintés

Bár egy munkahelyen sokszor úgy érezzük, hogy nincs helye a testi kontaktusnak, vannak olyan helyzetek, amikor mégis helyénvaló az alkalmazásuk: akiknek ez az elsődleges elismerésnyelvük, azoknak jólesik, ha például dicséret közben megérintik a vállukat, ha egy közösen átélt siker után belecsapnak a tenyerükbe, vagy ha valami nagy bánatuk van, akkor megölelik őket.

Minőségi idő

Akiknek ez az elismerésnyelvük, azok arra vágnak, hogy legalább egy kis időre érezzék, hogy a főnökük vagy a munkatársaik odafigyelnek rájuk: például ha minőségi beszélgetést folytatnak velük, vagy ha érdeklődnek a hogylétük felől. Vannak, akik közös élményekre (például csapatépítő tréningre, közös ebédre-vasorára) vágnak, mert ezek hatására erősödik meg bennük a munkahelyük iránti kötődésük.

Segítő kéz

Egyes embereknek az esik igazán jól, ha a munkatársaik felismerik, ha egy feladattal egyedül maradnak, vagy nehezen bírkóznak meg, és ilyenkor megkérdezik tőlük, hogy „Miben segíthetek?”. Fontos számukra, hogy ez ne csak egy elharmarkodott felajánlkozás legyen, hanem valódi segítségadás: akiknek ez az elismerésnyelvük, nagyon rossz néven veszik, ha végül otthagyják őket a pácban.

Figyelmes ajándék

Akadnak, akiknek jól esik, ha a főnökük nem csupán szóban ismeri el a munkájukat, hanem például egy-egy ajándékutalvánnyal, szabadnappal, valamilyen figyelmességgel is meglepi őket – ha olyasmit ajándékoznak nekik, amiről tudja, hogy *valóban* örömet szerez nekik.

Máramaros megye székhelyéről, a festői környezetben levő Nagybányáról, (amit korábban Asszonypatakának hívtak) érkeztek kedves vendégek a nagykovácsi református gyülekezetbe. A Nagybányai Óvárosi Református Egyház-köztség presbiterei és családtagjaik, Bak László lelkipásztor vezetésével szeptember 21 és 23 között ismerkedtek gyülekezetünk életével, és meséltek a saját gyülekezetük munkájáról. Nagybánya a történelem során mindig is Erdély „kulcsának” számított. Lélekszáma 117 500 fő, nemzetiségi megoszlása jelenleg : 70 % román és 30% magyar ajkú lakosság. Ősrégi bányaváros, már a rómaiaknak is volt itt arany és ezüstabánya. Mai ipara is a bányászathoz kapcsolódik, nagy érczúzója, és ércelőkészítő üzeme a legnagyobb Romániában. Erdély lakossága vallási szempontból a XVII. századtól talán a legváltozatosabb a magyar történelemben. Ugyanis az ország három részre szakadása után –(1541) (Királyi Magyarország, Török Hódoltság, Erdély), Erdély lett a különböző vallású lakosság „menedéke”. Ezt elősegítette az Európában akkor talán a „legmodernebbnek” tartott vallási tolerancia rendelet, amelyet a tordai országgyűlés hozott és szentesített 1568-ban, ez kimondta a négy „bevett” vallás (katolikus, református, evangélikus, unitárius) vallás szabad gyakorlását. Így Erdélyben a katolikus hiten megmaradtak a székelyek, a szászok evangélikusok lettek, a magyar lakosság többsége pedig Kálvin követője, azaz református. A történelem viharos évszázadai megtépázták a nagybányaiak életét is. (XVII században az ellenreformáció, a XX. században a trianoni békediktátum, mely elszakította őket a hazájuktól is.) Vendégeink a péntek esti órákban érkeztek meg Nagykovácsiba, ahol Varga Róbert tiszteletes úr és a vendéglátó családok várták őket. A szombati nap zsúfolt volt, de vendégeink véleménye szerint sok szép programmal teli. Az országházban tett látogatás után megnézték az új Nemzeti Színház épületét Gergely István presbiter testvérünk vezetésével. A hideg, esős idő sem vette el kedvüket egy kis dunai hajókázástól, melynek során újabb élményeket szereztek szép fővárosunkról. Ezt követte a Tisza István téren lévő Stübl étteremben egy közös vacsora. A vasárnapi istentiszteleten a nagybányai gyülekezet lelkipásztora, Bak László szolgált. Gyülekezetünk kórusa köszöntötte a vendégeket, majd a közös Úrvacsora utána tiszteletes úr beszélt gyülekezetük életéről, nehézségeiről és sikereiről (a visszakapott Református Iskola rendbehozataláról és ebben a magyar nyelvű oktatás beindításáról). A nehézségek ellenére a bizakodás hangját éreztük a tiszteletes úr beszámolójában „...mindedig megsegített minket az Úr!” Sámuel 7:12. Mindannyiunk számára világos volt, hogy Isten segítségével bizva tekintenek a jövőbe. Az istentisztelet befejezéseként meghívta a nagykovácsi gyülekezetet Nagybányára. Búcsúzásként elvarázsolt minket a tárogatójából elővarázsolt csodálatos zenével. Számunkra és bízunk benne, hogy vendégeink számára is nagyon szép és áldott az együtt töltött idő

Dr. Tatár Csilla